

Nummer 4

7 maart 2012

NIEUWSBRIEF STICHTING RUITERSPOREN

NIEUWSBRIEF 4

Deze nieuwsbrief verschijnt wat later dan eerst de bedoeling was. Alle tijd en energie is vorig jaar gaan zitten in het oprichten van onze Stichting en organisatie van de succesvolle Ruiterdag afgelopen oktober.

Aan beide denk ik overigens met plezier terug.

Voor een aantal donateurs van het eerste uur is het lidmaatschap nu afgelopen. Voor hen is deze nieuwsbrief de laatste die zij zullen ontvangen.

Zij hebben inmiddels de vraag om verlenging van hun donateurschap per e-mail ontvangen.

De Stichting wil de donateurs nogmaals hartelijk danken voor hun steun. Wij hopen natuurlijk dat het niet bij een eenmalige bijdrage blijft!

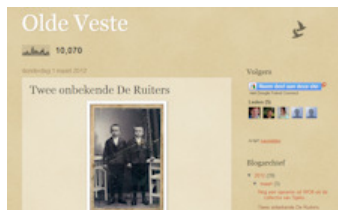
Ik wens de lezer veel leesplezier toe.

Aarzel niet om bij vragen of opmerkingen contact met ons op te nemen.

Kleine berichten

- De Ruiters uit Steenwijk

Toevallig kwam ik op internet de weblog tegen van **Frank Peeters** waarin hij heel veel foto's heeft geplaatst van onder meer zijn moeder **Geertje de Ruiter** en haar familie. Dit is de Steenwijkse tak van onze familie.

Frank vond het prima dat ik foto's overneem voor de Ruiterspooren website.

De aanvullingen die hij had voor onze stamboom zijn inmiddels verwerkt.

Je vindt zijn blog hier:

<http://www.oldeveste.blogspot.com/>

- En Amsterdamse Ruiters!

Van **Geert Hendriks Ruiter** wisten we alleen dat hij geboren was in Bantega, als politieagent rond 1924 naar Amsterdam vertrok en daar trouwde met Cornelia van Zomeren.

Juist afgelopen week meldden zich twee nieuwe donateurs (eigenlijk moet ik zeggen: donatrices), nakomelingen van deze Geert.

Zij stuurden mij al snel aanvullende informatie, waarmee deze Amsterdamse tak verder in de stamboom uitgewerkt kon worden. Je vindt deze tak hier:

<http://www.ruiterspooren.nl/redirect/redirect.php?BM5087>

Vervolg Kleine berichten ...

- Nieuwe leden

Sinds de vorige nieuwsbrief hebben de volgende nieuwe leden zich aangemeld:

- 95. Albert Ruyter, Enschede 30-08-2011
- 97. Riekje Bles - de Ruiter, Scherpenzeel 11-10-2011
- 101. Martie Stoit, Wezep 24-10-2011
- 103. Gerrit de Jonge, Blokzijl 09-01-2012
- 104. Anneke Ruiter, Koog aan de Zaan 29-01-2012
- 105. Elizabeth van Poelgeest - Ruiter, Badhoevedorp, 30-01-2012

(Voor wie zich verwondert over de 'vreemde' nummering: de ontbrekende nummers zijn 'opgegaan' bij het uittesten van de registratie.)

DE PLEK : Baarlo

Baarlo ligt slechts een paar kilometer ten noorden van Blokzijl aan de oude zeedijk richting Kuinre, ook bekend als de Kuinderdijk. Van beide plaatsen is Baarlo verreweg het oudst; reeds in 1281 wordt het plaatsje genoemd. In die tijd mondde de Steenwijker Aa in de directe omgeving van Baarlo uit in de Zuiderzee, en daar bevond zich dan ook "de Baerle Sijle". Eeuwen later is de uitmonding naar het zuiden verlegd en dus was er een nieuw zijk nodig (Steenwijker Zijl). Dát vormde de basis voor het latere stadje Blokzijl.

In 1476 is er sprake van een kapel te Baerle, gelegen aan de Cuijnderdijck. De kapel behoorde tot de parochie van Vollehove.

In de 16e eeuw, als de Kerkhervorming in ons land voor veel veranderingen heeft gezorgd, dient de kapel in Baarlo als protestantse kerk voor omliggende plaatsen als Nederland, Muggenbeet en Blokzijl. Ook de begraafplaats bij de kapel wordt door de bewoners van deze streken gebruikt.

Na het gereedkomen van de grote kerk in Blokzijl (1608) raakt de kapel meer en meer in verval. De zware overstromingen in het laatste kwart van de 18e eeuw doen daarbij niet veel goeds. De genadeklap volgt bij de overstroming in 1825, waarbij de kapel zwaar beschadigd raakt. Er is geen geld meer om de noodzakelijke

In elke nieuwsbrief komt een plek aan bod die van speciaal belang is voor onze familie. Deze keer bezoeken we Baarlo, iets noordelijk van Blokzijl. Deze tekst is gebaseerd op materiaal dat Bertie de Jonge me toestuurde, waarvoor hartelijk dank!

reparaties uit te voeren en in 1837 wordt de kapel verkocht voor sloop. Vandaag de dag is er niets meer van terug te vinden, op een enkele steen na.

Het kerkhof blijft echter volop in functie. Er wordt geschat dat er vele duizenden begraven liggen. We mogen gerust aannemen dat daar veel Ruijters hun laatste rustplaats vonden. Weliswaar wordt er ook in de kerk van Blokzijl begraven, maar vermoedelijk is dat voorbehouden aan de beter gesitueerden in het stadje. Niet de arbeiders uit de omgeving, en zeker niet de doopsgezinden. Ik heb dan ook niet het idee dat er in de kerk van Blokzijl familie van ons ligt. Op de begraaflijsten - voor zover nog aanwezig - vind ik ze in ieder geval niet.

Rond 1996 was de begraafplaats sterk verwaarloosd. Albert de Jonge, donateur van onze Stichting, nam initiatief en trok aan de bel!

Na overleg met allerlei instanties werd een herstelplan in werking gezet waarbij ook nog een behoorlijk bedrag aan subsidie werd binnengehaald.

Om een overzicht te krijgen van de bestaande grafrechten werd ondermeer getracht de fami-

Vervolg Baarlo ...

lie op te sporen van de nog aanwezige graven, een hele klus. Met een leger club vrijwilligers werd al het onkruid van de begraafplaats opgeruimd.

Een aantal bedrijven was bereid om bij te springen bij het aanleggen van paden en het aanbrengen van nieuwe beplanting.

Op 21 september 1999 werd in aanwezigheid van Burgemeester en Wethouder van IJsselham, van de Kerkvoogdij, het Oversticht en de Steenwijker Courant het kerkhof heropend.

Het onderhoud gebeurt nu door Jan Hulleman en Harm de Lange, Willem Lok en Bertie de Jonge en de goede buur Meine Wallinga moet zeker ook genoemd worden!

Als je in de buurt van Blokzijl bent, breng dan ook eens een bezoek aan deze begraafplaats.

Er staan geen grafstenen met onze achternaam erop, maar bedenk dat hier ooit heel veel familieleden moeten zijn begraven.

Een bijzondere plek, zo dicht tegen de oude zeedijk!

Foto's uit de nalatenschap van Grietje Ruiter

Foto's afkomstig uit de nalatenschap van Jantje Doeven, dochter van Arend Doeven en Grietje Hendriks Ruiter uit Bantega staan sinds maart op de website. Helma Harkema stuurde ze aan mij op, met de volgende boodschap:

Jantje Doeven, dochter van Arend Doeven en Grietje Hendriks Ruiter uit Bantega, is onlangs overleden. In de boedel vonden wij veel oude foto's. Vermoedelijk ook een aantal van de 'Ruiter' familie. Nu is mijn vraag: heeft u wat aan deze foto's? Ik kan ze inscannen en u toemailed. Misschien kunt u nog een aantal personen herkennen.

Tot mijn grote verrassing is inmiddels een behoorlijk aantal personen herkend. Het mooist vond ik de volgende reactie van Roelie Ruiter uit Hilversum:

Op de foto nr. 0 staan zeker mijn pake en beppe.

Dit zijn Roelof Ruiter en Djoeke de Roo.

Het zijn de ouders van mijn vader Jan Ruiter. Ik vind het zo bijzonder want wij hebben deze foto zelf nooit gezien en ik heb dus ook geen foto van beppe Djoeke. Als enige kleinkind van beppe Djoeke zou ik heel graag deze foto in mijn bezit hebben.

Ik heb Roelie in contact gebracht met Helma en van haar kreeg ik de volgende reactie:

Het is natuurlijk fantastisch dat zo'n trouwfoto toch nog boven water komt en in de juiste familie is beland!

Alleen al deze foto van Roelof en Djoeke voor Roelie is de moeite van het inscannen al waard geweest!

En zo kreeg Roelie op wonderbaarlijke wijze toch nog een foto van haar pake en beppe in bezit. Ik vind het fantastisch dat ik via de website van de Stichting één

en ander mogelijk heb kunnen maken. Héél véél dank gaat uit naar Helma.

Er is nog een bijzonderheid. Mijn moeder, Jeltje de Roo, is uit dezelfde familie afkomstig als Djoeke de Roo! Zo zijn mijn **beide** ouders dus verre verwanten van Roelof en Djoeke. Dat maakt dit echtpaar ook voor mij persoonlijk heel speciaal.

Doopsgezind Zaandam

Op internet vond ik een interessante geschiedenis van de doopsgezinden in Zaandam, die voor de vroegste geschiedenis van onze familie wellicht interessant is. Onderstaande tekst heb ik integraal overgenomen. <http://www.dgzaandam.doopsgezind.nl/geschiedenis.html>

Er zijn al doopsgezinden in de Zaanstreek vanaf 1530. Omstreeks 1543 bestaat er al een gemeente in 't Kalf (Zaandam Noord-Oost). Zij noemen zich de Waterlandse doopsgezinden en komen bijeen in een schuur. Deze "vermaning" staat aan het Grote Glop aan de Oostzijde waar nu de Prins Bernhardburg over de Zaan ligt. Leraar is Klaas Noome die in dat zelfde jaar door de dienaars van de inquisitie gevangen genomen wordt en naar Haarlem is gebracht. Omdat

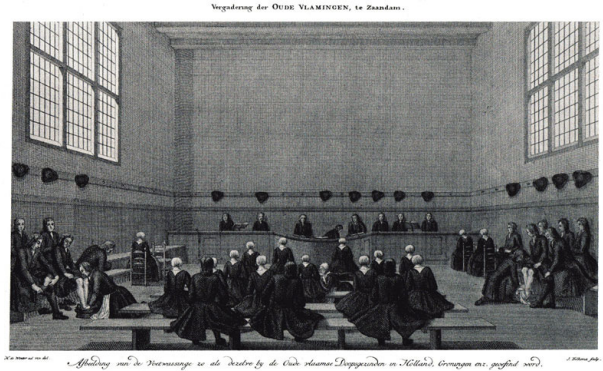
niemand van de leden goed kon lezen, en zijn zoon Klaas het lezen van zijn vader had geleerd, las hij voortaan uit de bijbel

voor in de dienst. In 1573 werd Zaandam vanuit Amsterdam door Spaanse soldaten van Bossu bezet. In 1578 ging Amsterdam over op de Prins van Oranje en verdwenen de Spaanse troepen uit Zaandam.

Omdat dit gebied enigszins afgelegen ligt en daardoor tijdens de vervolgingen relatief veilig is, werd het een toevluchtsoord voor hen die aan geloofsvervolging bloot stonden. Door het verraad van Rennenberg in 1580 was Friesland ook niet meer veilig en kwamen vele Friese doopsgezinden naar de Zaanstreek. Toen in 1584 Antwerpen in Spaanse handen viel, kwamen ook Vlaamse doopsgezinden naar de Zaanstreek. Door de toenemende welvaart op het gebied van scheepsbouw, handel en scheepvaart was er tevens een immigratie van dopersen uit andere streken van ons land.

Zo ontstonden in Zaandam meerdere doopsgezinde gemeenten. De voornaamste daarvan waren:

- De **oorspronkelijke Zaandamse**, die zich de Waterlandse noemde; hier stond de eenheid en de algemeenheid van de gemeente voorop.
- De **Friese doopsgezinde gemeente**; hier was de zuiverheid en het gezag van de oudste maatstaf. Deze mensen kleedden zich sober en beschikten over degelijk en mooi

huisraad.

- De **Vlaamse doopsgezinde gemeente**: hier waren de oorspronkelijke beginselen het meest zuiver bewaard. Zij stelden geringe eisen aan hun woningen.

Vanaf 1578 eindigen in de Zaanstreek zowel de oorlog als de geloofvervolging. De Friezen hadden een vermaning op de Zuidoost, waar ze in 1613 uitgroeiden. Ze verhuisden naar de Westzijde, even ten noorden de meelmolen "De Ruyter". In 1628 verhuisden zij opnieuw maar nu naar de overkant waar momenteel de supermarkt van Lidl gevestigd is, en bouwen daar een vermaning "Het Oude Huys". De Waterlanders hebben een vermaning aan de Oostzijde, en vanaf 1655 ook een aan het Dampad, het Damerhuys (West-Zaandam). De Vlamingen die in Zaandam, maakten eerst gebruik van de Vlaamse vermaning in Koog a/d Zaan en krijgen nu in 1649 een vermaning in Zaandam aan het Stikkelspad (Stationsstraat 6).

Tot zover de geschiedenis van de doopsgezinde gemeente in Zaandam, voor zover die voor ons van belang is.

Er rest tenminste één intrigerende vraag : danken we onze achternaam wellicht aan de molen "De Ruijter" in Zaandam? En het kan zelfs andersom: is de molen genoemd naar onze familie?

Een tekening waarop de molen te zien is:

Ruiter in 17 stappen : Generatie 2

In de vorige nieuwsbrief maakten we kennis met onze stamvader Jan Ruijter. Zijn twee zonen **Frans** en **Jan** vormen de tweede generatie, ze moeten rond 1545 zijn geboren.

Als we uitgaan van een Vlaamse oorsprong voor onze familie, is het heel goed mogelijk dat ze als klein kind met hun familie de wijk namen naar de Noordelijke Nederlanden, toen de geloofsvervolging in het midden van de 16e eeuw steeds dreigender werd.

We veronderstellen dat ze op latere leeftijd naar Blokzijl trokken, zoals zoveel anderen dat ook deden. Daar kwamen ze aan in een tot een fort omgebouwde nederzetting met veel bedrijvigheid en - wat voor hun waarschijnlijk belangrijker was - alle mogelijkheden om in betrekkelijke rust hun geloof te belijden.

In 1548 was de 80-jarige oorlog met Spanje losgebarsten. Vooral in de rest van de 16e eeuw was het erg onrustig.

Frans staat niet alleen aan het hoofd van onze familie (De) Ruiter/Ruijter/Ruyter, maar ook de omvangrijke familie Roossien en de families Zootjes, Meester en Huisman kennen in Frans hun stamvader.

Het nageslacht van zijn broer **Jan** hanteert ook de familienaam Ruiter, maar deze tak blijft vrij beperkt in omvang. Wij vinden ze tot in onze tijd terug in Blokzijl.

Dat Frans en Jan broers zijn hebben we herleid uit de namen van de twee personen van de derde generatie, die we tegenkomen in het Blokzijl van de 17e eeuw. In de volgende nieuwsbrief zullen we ze nader leren kennen.

De Ruiterdag op 6 oktober 2011

maken: na een beetje te hebben doorgevraagd bleek dat Willy afstamt van de Blokzijlse Ruiter-tak, die al vóór 1600 van de hoofdtak van onze familie afgesplitst is! De stamvader van deze tak kwamen we hierboven tegen als Jan uit de 2e generatie!

Zo werd het me nog eens duidelijk: ook al vierden we op de Ruiterdag de doop van Wijcher Jans Ruijter in 1661, onze

familie woont al meer dan 400 jaar in deze prachtige omgeving!

Even leek het donkere weer spelbreker te gaan worden. Gelukkig was het - ondanks enkele felle buien - toch nog heel redelijk weer. Een aantal mensen moest jammergenoeg op het laatste moment wegens ziekte verstek laten gaan, waaronder mijn vriendin Denise.

Uit alle reacties blijkt dat iedereen zich uitstekend vermaakt heeft, en op de website staan allemaal leuke foto's die dat bewijzen:

<http://www.ruitersporen.nl/ruiterdag2011/index.php>

Voor mij persoonlijk was er na afloop nog een speciaal moment.

Bij Geertien in Muggenbeet dronken Bertie de Jonge en ik nog een biertje (okay, enkele biertjes). Op een bepaald moment kwam een jonge dame naar binnen, en Bertie stelde haar voor als **Willy Ruiter**. Om een lang verhaal kort te

Oproep

In ieder wijkkrantje en verenigingsblad tref je ze aan : oproepen aan de lezers om toch vooral veel kopij op te sturen en mee te helpen met het vervaardigen van het blad. Wij willen daar niet voor onder doen.

Dus iedereen die een onderwerp weet dat zich leent voor dit nieuwsblad, of zelf een verhaal of idee heeft, of mee wil helpen met het opmaken van de tekst, of : neem contact met ons op!

En natuurlijk zijn we erg benieuwd naar je mening over deze nieuwsbrief. Wat is er goed, wat kan er beter? Wat heb je gemist, wat vond je overbodig?

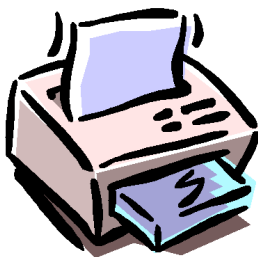
Plannen voor 2012

- In het archief van Zwolle moet nog behoorlijk wat materiaal te vinden zijn - testamenten, voogdij-verklaringen, verkoopaktes van huis en land - dat voor onze familiegeschiedenis van belang is. In het komende jaar 2012 zal ik regelmatig naar Zwolle gaan om hier onderzoek naar te doen.

In de wintermaanden heb ik een cursus paleografie (lezen van oud schrift) gevolgd, en daar hoop ik in de komende tijd mijn onderzoek veel profijt van te hebben!
- Nieuw dagje uit: in de nazomer van 2012 wordt de **eerste donateursdag** gehouden! Op het programma staat een bezoek aan het veenderijmuseum **It Damshûs in Nijbeets**. Daar krijgen wij een speciale rondleiding. Alleen donateurs hebben (met hun partner) toegang tot de donateursdag.

<http://www.damshus.nl/body.php?page=12>

Als je deze nieuwsbrief op je printer afdrukt, kun je hem ook laten lezen aan familieleden zonder internet.